

Dosarul nr. 2ra-486/22
2-20150109-01-2ra-08042022

Prima instanță: (Judecătoria Strășeni, sediul Călărași) A. Ucraințeva
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci

Î N C H E I E R E

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Stratan Tudor,
reprezentat de avocatul Pavel Dumitru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Stratan Tudor
împotriva Societății cu Răspundere Limitată "Duvasen" cu privire la repararea
prejudiciului moral cauzat prin contravenție,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021,

c o n s t a t ă :

La 27 noiembrie 2020, Stratan Tudor a depus cerere de chemare în judecată
împotriva SRL "Duvasen" cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin
contravenție.

În motivarea acțiunii, Stratan Tudor a menționat că prin hotărârea Judecătoriai
Strășeni, sediul Călărași din 12 octombrie 2020, SRL "Duvasen" a fost recunoscută
vinovată de comiterea contravenției prevăzută de art. 55 alin. (1) lit. d) din Codul
Contravențional, fiindu-i stabilită sancțiune contravențională sub formă de amendă
în mărime de 180 de unități convenționale.

Totodată, SRL "Duvasen" a fost recunoscută vinovată de comiterea
contravenției prevăzută de art. 55 alin. (1) lit. a) și art. 55 alin. (3) lit. c) din Codul
Contravențional, însă procesul a fost încetat din motivul expirării termenului de
prescripție a răspunderii contravenționale.

Acțiunea civilă înaintată de Stratan Tudor împotriva SRL "Duvasen" cu
privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, a fost admisă în
principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța
civilă.

Reclamantul a invocat că instanța a constatat pe deplin fapta incriminată, exprimată prin nerespectarea de către angajator, în persoana SRL "Duvasen" în perioada februarie – mai 2019 a duratei normale a timpului de muncă în privința angajatului Stratan Tudor, care conform tabelelor de evidență a timpului de muncă, a depășit durata zilnică admisibilă de 12 ore de schimb.

Astfel, conform tabelului de evidență a timpului de muncă, în luna februarie 2019, a activat în zilele de 3, 7, 11, 15, 19, 23 și 27, fiind indicate câte 18 ore pe zi, iar la data de 28 a lunii respective a activat 14 ore.

La fel, pentru luna martie 2019, a activat în zilele de 3,6,9, 12, 15, 18, 21, 24, 27 și 30, fiind indicate 15 ore pe zi.

Iar, pentru luna mai 2019, a activat în zilele de 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26 și 29, fiind indicate 16 ore pe zi.

Deci, instanța a reținut drept întemeiată și justă încadrarea juridică a acțiunilor SRL "Duvasen" în baza art. 55 alin. (1) lit. a), care prevede sancțiuni pentru încălcarea legislației muncii, manifestată prin nerespectarea de către angajator a duratei normale a timpului de muncă, precum și în baza art. 55 alin. (3) lit. c) din Codul Contravențional, pentru neacordarea efectivă a angajatului Stratan Tudor a concediului anual de odihnă pentru anii 2018-2019, conform programului stabilit.

În sensul dat, instanța a reținut că pentru anul calendaristic 2019, salariatul Stratan Tudor nu a beneficiat de concediul de odihnă anual plătit conform prevederilor art. 118 alin. (3) și (4) din Codul muncii, fiindu-i acordat concediu începând cu data de 30 decembrie 2019, iar la data de 31 decembrie 2019, a fost rechemat din concediu, respectiv nu a beneficiat de concediul de odihnă anual plătit pentru o perioadă de cel puțin 14 zile în anul 2019, apreciind astfel acțiunile SRL "Duvasen" ca un refuz implicit de a acorda angajatului concediul cuvenit în modul și termenele prevăzute de legislația în vigoare.

De asemenea, instanța a reținut și constatarea pe deplin a faptei incriminate, exprimată prin neachitarea de către angajator a muncii suplimentare pentru perioada lunilor februarie-mai 2019.

În același timp, instanța de judecată a indicat că nu se poate pronunța asupra acțiunii civile înaintate de Stratan Tudor pe motiv că procedura contravențională stabilește că vinovatul trebuie să fie de acord cu cuantumul prejudiciului solicitat, motiv din care acțiunea civilă cu privire la repararea prejudiciului moral a fost lăsată spre judecare în ordinea acțiunii civile.

Reclamantul a menționat că a fost supus tratamentului ilegal, inuman și abuziv din partea angajatorului, iar în rezultat i-au fost cauzate stări de anxietate și frustrări, motiv pentru care consideră că este în drept de a solicita încasarea de la angajator a prejudiciului moral.

Stratan Tudor a solicitat încasarea de la SRL "Duvasen" a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 11 iunie 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Stratan Tudor.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 noiembrie 2021, s-a admis apelul declarat de Stratan Tudor, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 11 iunie 2021 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Stratan Tudor.

S-a încasat de la SRL "Duvasen" în beneficiul lui Stratan Tudor suma de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție.

În rest, acțiunea s-a respins.

S-a încasat de la SRL "Duvasen" în beneficiul statului suma de 100 lei cu titlu de taxă de stat.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 12 octombrie 2020, SRL "Duvasen" a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 55 alin. (1) lit. d) din Codul contravențional, fiindu-i stabilită sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 180 de unități convenționale, echivalentul a 9 000 lei.

La fel, SRL "Duvasen" a fost recunoscută vinovată de comiterea contravenției prevăzute de art. 55 alin. (1) lit. a) și art. 55 alin. (3) lit. c) din Codul contravențional, procesul fiind încetat din motivul expirării termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

S-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de Stratan Tudor împotriva SRL "Duvasen" cu privire la încasarea prejudiciului moral, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța civilă.

Astfel, instanța de apel a reținut că, la soluționarea pretenției de reparare a prejudiciului moral, urmează a se stabili circumstanțele esențiale exprimate prin cauzarea efectivă a prejudiciului moral, atentarea la drepturile personale nepatrimoniale, caracterul și gravitatea prejudiciului moral, măsura în care despăgubirea poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, sau eventual modul în care simpla constatare a încălcării unui drept recunoscut de lege fără plata despăgubirilor, oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

La caz, instanța de apel a notat că, instanța de fond, neîntemeiat a respins acțiunea indicând în motivarea soluției date că, prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 septembrie 2020, a fost anulat ordinul SRL "Duvasen" din 12 februarie 2020 „Cu privire la concediere” și s-a restabilit Stratan Tudor în funcția deținută, cu încasarea de la SRL "Duvasen" în beneficiul lui Stratan Tudor a salariului pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, cuantumul dublu al salariului pentru munca în zilele de sărbători și zilele libere pe parcursul ultimilor trei ani, precum și prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei.

Instanța de apel a reiterat că cauza indicată nu are tangență cu litigiul dat, or, hotărârea ce se referă la anularea concedierii lui Stratan Tudor nu acoperă faptele contravenționale comise de SRL "Duvasen", fapte care au fost constatate printr-o hotărâre definitivă și irevocabilă, iar despăgubirea morală de 5 000 lei adjudecată prin hotărârea Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 10 septembrie 2020, a fost încasată în legătură cu desfacerea ilegală și abuzivă a relațiilor de muncă, însă,

temei al prezentei acțiuni sunt faptele de nerespectare a timpului de muncă, neremunerarea corespunzătoare a timpului de muncă suplimentar și lipsirea ilegală de concediu a lui Stratan Tudor de către SRL "Duvasen", fapte pentru care angajatorul a fost sancționat contravențional în temeiul articolelor art. 55 alin. (1) lit. a) și lit. d) și art. 55 alin. (3) lit. c) din Codul contravențional și care nu au nici o tangență cu obiectul acțiunii de restabilire la muncă și anularea concedierii ilegale.

Astfel, instanța de apel a reiterat că, acțiunea depusă de Stratan Tudor este una întemeiată și care urmează a fi admisă partial, iar la caz, la determinarea despăgubirii, urmează a se acorda o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și pe de altă parte, uremază a se ține cont de particularitățile cazului.

Deci, instanța de apel a stabilit în calitate de reparație a prejudiciului moral suma de 3 000 lei, ținând cont de faptul că pentru ca reclamantul să pretindă la repararea prejudiciului moral în cuantumul solicitat de 50 000 lei, acesta urma să dovedească existența acestui prejudiciu, prezentând probe veridice, pertinente și concludente, acțiuni care nu au fost întreprinse de către reclamant, astfel, instanța de apel a reținut că, cuantumul prejudiciului moral pretins de acesta în sumă de 50 000 lei, este vădit disproporționat și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că anume suma de 3 000 lei este suficientă pentru a oferi o satisfacție echitabilă lui Stratan Tudor, excedentul acestei sume fiind unul neîntemeiat și neprobat.

La 09 martie 2022, Stratan Tudor, reprezentat de avocatul Pavel Dumitru, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Recurentul Stratan Tudor, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și faptul că a fost interpretată în mod eronat legea.

Recurentul a menționat că instanțele urmau să stabilească faptul că durata abuzurilor a durat în perioada anilor 2018 – 2020, iar durata prejudiciului este agravată și de starea de sănătate, care este persoană cu grad de dizabilitate severă.

Astfel, recurentul a specificat că a fost supus tratamentului ilegal și abuziv din partea angajatorului, iar în rezultat i-au fost cauzate suferințe morale, care urmează să fie compensate prin achitarea unei despăgubiri materiale echitabile, în cuantum de 50 000 lei, dar nu în sumă de 3 000 lei, dispus spre încasare de instanța de apel.

În prinia recurentului, compensarea suferințelor nu se poate limita doar la suma de 3 000 lei, ceea ce este o sumă derizorie.

Or, scopul legal al acordării unei reparații a daunei morale este de a remedia, în valori rezonabile, stresul și inconveniențele real suportate și probate de reclamant, iar în acest sens, adjudecarea sumei de numai 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral este vădit disproporționat de mică.

Deci, la stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, instanța de judecată urmează să țină cont și de măsura în care această compensație poate acorda persoanei vătămate o anumită satisfacție. Despăgubirea are și rolul unei satisfacții oferite persoanei vătămate, care prin intermediul sumei acordate să procure altă satisfacție agreabilă, capabilă să înlocuiască pierderea suferită.

Prin urmare, recurentul a specificat că aceste criterii imperative de determinare a cuantumului despăgubirii nu au fost just aplicate de instanța de apel.

La 08 aprilie 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de către SRL "Duvasen" la data de 15 aprilie 2022, conform avizului de recepție (f.d. 96).

La 13 mai 2022, administratorul fiduciar al SRL "Duvasen", Balan Vladimir a depus referință la recursul declarat de Stratan Tudor, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 24 noiembrie 2021, iar decizia motivată a fost expediată avocatului Pavel Dumitru prin intermediul poștei electronice la data de 09 februarie 2022 (f.d. 144).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 09 martie 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Stratan Tudor, reprezentat de avocatul Pavel Dumitru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Stratan Tudor, reprezentat de avocatul Pavel Dumitru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh